

KIRKKONUMMEN VAMMAISNEUVOSTON LAUSUNTO POHJOISEN KIRKKONUMMEN LIIKENNEKÄYTÄVÄN OSAYLEISKAVAEHDOTUKSESTA

Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaava (hanke 40000),
osayleiskaavaehdotuksen asettaminen julkisesti nähtäville MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n
mukaisesti 7.6. - 18.8.2023

Vammaisneuvosto esittää lausuntonaan seuraavaa

Yleistä lausuttavana olevasta ehdotuksesta

Kirkkonummen vammaisneuvosto on tutustunut pyynnöstä lausuttavana olevaan pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavaehdotukseen. Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa Helsingin ja Turun välisen nopean ratayhteyden (Espoo-Salo oikorata eli ns. ESA-rata) suunnittelu ja toteuttaminen. Lisäksi osayleiskaavalla varaudutaan samassa ratakäytävässä toimivaan lähijunaliikenteeseen ja osoitetaan siihen liittyvän Veikkolan seisakkeen paikka sekä siihen liittyvät liikenneyhteydet ja seisakkeen lähialueen maankäyttö.

Osayleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan seuraavasti:
Lähijunaliikenteen mahdollistamiseksi Veikkolaan täytyy seisakkeen vaikutusalueen maankäytön (yhteenlasketun väestömäärän sekä työpaikkojen) olla riittävän tehokasta lähijunaliikenteelle tarvittavan käyttäjäpotentiaalin muodostumiseksi. (Osayleiskaavan selostus 21.4.2023, s. 7.)

Osayleiskaava mahdollistaa monipuolisesti eri asumistyyppejä: keskustamaista rakentamista (C), asuntoalueita (A) sekä pientalovaltaisia asuntoalueita (AP) ja vähäisessä määrin myös yksittäisiä erillispientaloja (AO). (s. 8)

Tavoitteena on niin ikään keskittää riittävän suuri osa alueen palveluista Veikkolan seisakkeen lähituntumaan, jotta ne muodostaisivat yhdessä toimivan asemanseudun ja houkuttelisivat siten riittävän asiakaskunnan palvelutason mahdollistamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä tarjoaisivat ennen kaikkea riittävän käyttäjäpotentiaalin lähijunaliikenteen järjestämiseksi seisakkeelle. (s. 8)

HSL:n mukaan pääkaupunkiseudun ulkopuolella tavoiteltavana ohjelukuna voidaan pitää vähintään 5000 asukkaan tai työpaikan sijoittamista yhden kilometrin etäisyydelle asemasta ja 2,5 kilometrin etäisyydellä vastaava tavoiteltava asukas- ja työpaikkamäärä on 10 000. (s. 17)
Yhden kilometrin etäisyydellä suunnitellun Veikkolan seisakkeen sijaintipaikasta asuu laskennallisen säteen mukaan tällä hetkellä noin 1150 asukasta. (s. 17)

Uudistetut tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto (Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet s. 27–28)

Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavaa koskevat kaikki tavoitteet, paitsi uusiutumiskykyistä energiahuoltoa koskeva tavoitekokonaisuus. (s. 28)

Rakentamisen osalta tämä merkitsisi esimerkiksi keskustamaisimmalla alueella seisakkeen välittömässä läheisyydessä tehokasta kerrostalovaltaista asumista. (s. 31)

Rakentamiseen käytettävissä olevaa maa-aluetta on seisakkeen ympäristössä kuitenkin varsin rajoitetusti, sillä sitä rajaa etelästä moottoritie ja koillisesta Nuuksion kansallispuisto ja Natura 2000 -alue. Lisäksi rakennettava alue on maaperäolosuhteiltaan ja myös topografialtaan haastavaa, jonka vuoksi rakentamista joudutaan sijoittamaan suhteellisen pienelle alueelle. (s. 32)

Tavoitteena on keskittää suuri osa alueen palveluista Veikkolan seisakkeen lähiympäristöön. Näin alueesta muodostuisi toimiva ja kaupallisesti kiinnostava asemanseutu, joka houkuttelisi riittävän asiakasmäärän palvelutason nostamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä lähijunaliikenteen järjestämiselle. Tavoitteena on sekoittunut yhdyskuntarakenne, jossa asuminen, palvelut ja työpaikat voivat sijoittua lomittain samoihin kortteleihin. Tällä pyritään mahdollistamaan palvelujen ja yritystoiminnan edellytyksiä alueella. (s. 33)

Keskusta-maiset reitit on tarkoitus rakentaa korkealuokkaisesti ja ne kulkevat keskustatoimintojen alueella, asuntoalueella ja työpaikka-alueiden palveluvaltaisilla osilla. (s. 34)

Veikkolan seisakkeen kohdalla on kiinnitettävä erityistä huomiota esteettömyyteen siten, että seisakealue toteutetaan esteettömyyden erikoistason alueena. Täten seisakkeen laiturialueet, siirtyminen liikennevälineistä toiseen, pysäköinti sekä saattoliikenneyhteydet tulee toteuttaa esteettöminä. (s. 34)

Lisääntyvällä asukasmäärällä on todennäköisesti myös positiivinen vaikutus Veikkolan alueen palvelutarjontaan piristäen paikallistaloutta. Veikkolan asemanseudulle voidaan sijoittaa myös merkittävä määrä uusia työpaikkoja. Mitä todennäköisimmin suuri osa uusista työpaikoista on palvelutyöpaikkoja, sillä kasvava väestö tarvitsee lukuisia erilaisia palveluja. Asukasmäärän huomattava kasvu lisää paineita niin julkisten kuin kaupallistenkin palveluiden monipuolistumiseen ja syntymiseen. Lähipalveluiden lisääntymisellä on pääsääntöisesti positiivinen vaikutus ihmisten elinympäristöön; ne vähentävät turhan liikkumisen tarvetta sekä lisäävät aktiivista kanssakäymistä ja antavat elävyyttä alueelle. (s. 38)

Mikäli Veikkolan asukasmäärä lisääntyy osayleiskaavan tavoitteiden mukaisesti, kasvavat myös liikennemäärät merkittävästi. (s. 40)

Vammaisneuvoston kannanotot osayleiskaavaehdotukseen

Käydessä lävitse osayleiskaavaehdotuksen sisältöä vammaisneuvostolle muodostuu käsitys ehdotuksen keskeisistä haasteista, jotka ovat kovin tuttuja ja tyypillisiä kasvukeskuksille ja Kirkkonummelle. Pienelle rakennusalueelle joudutaan suunnittelemaan ja toteuttamaan hankkeita niin, että sen seurauksena ovat usein ahtaat ja turvattomat liikenne ratkaisut. Toteutettaessa ovat unohtuneet

taloudellisista syistä tai kiireestä johtuen esteetön rakentaminen ja turvallisen sekä terveellisen julkisen- ja asuin ympäristön toteutuminen.

Vammaisneuvosto pitää tervetulleena osayleiskaavanehdotuksessa sitä, että sivulla 34 **on todettu Veikkolan seisakkeen olevan esteettömyyden erikoistason aluetta**. Toisaalta alueen topografiset ja maaperän ominaisuudet luovat haasteita rakentamisessa esteettömyydelle ja turvallisuudelle. Alueen ominaisuus ja rakentamisen tiiviys huomioon ottaen suurin osa rakennettavasta alasta kuuluu esteettömyyden erikoistason alueeksi. Tämä parantaisi kaikkien asukas- ja käyttäjäryhmien osalta ympäristön turvallisuutta ja hyvinvointia.

Erikoistason kohteiksi suositellaan seuraavia kohteita:

- kävelykatuympäristöt
- keskusta-alueet, joissa sijaitsee julkisia palveluja
- vammais-, vanhus-, sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen alueet
- julkisen liikenteen pysäkki- ja terminaali-alueet
- leikki- ja liikuntapaikat, joissa on otettu huomioon kaikki käyttäjät
- virkistysalueiden esteettömät reitit

Tavoitteet alueen työpaikkojen kasvuun painottuvat todennäköisesti mitä ilmeisemmin pienyrityksyyteen, etätyöpaikkoihin, palvelujen ja kaupan alan yrityksiin. Toisaalta tämä väestön ja työpaikkojen kasvu luo positiivista painetta koko Pohjois-Kirkkonummen alueelle kuten selvityksessä on todettu.

Samoin Kirkkonummen keskusta-alueen kehittäminen ja sen uusien hankkeiden toteutuminen kiinnostavat Veikkolan suunnasta tulevia, joten suunnittelussa ei saa unohtaa tiestön ja liikenneyhteyksien kehittämistä Veikkolasta kuntakeskukseen. Vaarana on muutoin palveluiden ja tavaroiden kysynnän virran kasvu naapurikuntiin.

Vaikuttamiselimien varhaisella kuulemisella ja osallistamisella voidaan ehkäistä ja korjata hankkeiden toteuttamisen taloudellisia ongelmia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja näin myötävaikuttaa esteettömyyden ja turvallisuuden sekä siten hyvinvoinnin toteutumiseen niin kaavoituksessa kuin suunnittelussa.

Kirkkonummen vammaisneuvosto haluaa olla jatkossakin proaktiivisesti ja aktiivisesti mukana osallistumassa Kirkkonummen kunnan rakenteiden, palveluiden sekä kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämisessä.

Kirkkonummi 18.8.2023

Ystävällisesti tervehtien

Kirkkonummen vammaisneuvosto

Juha-Matti Koskinen
puheenjohtaja

Emilia Tiainen
sihteeri